

MDT BRENGT SAMEN EN VERBINDT

**Voortgang Maatschappelijke Diensttijd (MDT)
Mei 2024**

VOORWOORD JONGERE

‘MDT zet jongeren in beweging’

Voor u ligt de voortgangsrapportage van MDT. Dit programma heeft mij veel gebracht en dat vertel ik graag aan iedereen die het maar wil horen!

Ik heb een angststoornis en zat een paar jaar geleden veel thuis. Ik vond het lastig om alleen naar buiten te gaan. Toch wilde ik graag iets betekenen voor de samenleving. Een kennis van mij wees mij toen op MDT. Dat sprak mij heel erg aan, dus heb ik contact gelegd.

Mijn MDT was bij een ouderencentrum, waar ik meehielp met het organiseren van spelletjes en andere activiteiten. Dat ging zo vanzelf dat de ouderen dachten dat ik daar werkte. Het voelde fijn om iets voor ze te kunnen betekenen. Ondertussen bloeide ik op, omdat ik in contact kwam met mensen die ik anders niet snel zou ontmoeten. Ik leerde ook serieuze dingen, bijvoorbeeld hoe je het beste om kunt gaan met mensen met dementie.

Door mijn MDT ben ik mij veel beter gaan voelen. Ik werd gezien en gehoord door mijn collega's van het ouderencentrum en mijn coach van MDT. Het was een veilige omgeving. Ik kon uit mijn 'angstbubbel' komen, iets betekenen voor de maatschappij en ouderen een glimlach bezorgen. Nu weet ik beter wat ik wil en wat bij mij past. Ik wil rechten gaan studeren en ben heel benieuwd wat de toekomst mij gaat brengen! Na het MDT-traject ben ik als vrijwilliger bij het ouderencentrum blijven werken, omdat het mij zo'n goed gevoel geeft.

Na mijn MDT kreeg ik op Instagram een oproep voor het MDT-jongerenpanel en ik voelde mij meteen aangesproken. Ik werd gekozen en mag nu meedenken over de ontwikkeling van MDT. De ene keer geef ik mijn mening over de vormgeving van een certificaat en de andere keer geef ik tips over het betrekken van jongeren. De vraag is telkens verschillend en er wordt echt iets met mijn mening gedaan. Ik heb niet veel mensen in mijn omgeving waarmee ik over de politiek en maatschappelijke thema's kan praten, dan gaat het toch al snel over mode en social media. Nu kan ik over serieuze onderwerpen praten met mensen van mijn eigen leeftijd en impact maken.

Dankzij MDT heb ik meer zelfvertrouwen gekregen, geleerd door te zetten en positief te denken. Ik ben meer gaan ondernemen in mijn dagelijks leven, ondanks de angst. Dat zijn dingen die ik voor altijd meeneem. Ik gun elke jongere een MDT en weet zeker dat het iedereen goed zou doen om uit je comfort zone te komen. Juist ook voor de jongeren, die net zoals ik, worstelen met mentale uitdagingen. Er zijn al veel verschillende MDT-projecten en ik hoop dat dat er nog veel meer gaan worden. MDT zet jongeren in beweging!

Danique Verbaandert (22)

Deelnemer MDT en MDT-jongerenpanel

VOORWOORD MINISTER

‘De ervaringen die jongeren via MDT opdoen zijn enorm waardevol.’

Het is heel mooi om te zien welke groei MDT de afgelopen jaren heeft doorgemaakt. Het programma is uitgegroeid tot een landelijk dekkend netwerk. Vele inspanningen vanuit het hele land zorgden ervoor dat die groei ook in 2023 kon doorzetten. De impact is wederom vergroot en het MDT-netwerk is nóg verder uitgebreid.

In oktober 2023 is de 100.000e MDT-deelnemer verwelkomd, aan wie ik persoonlijk het MDT-certificaat mocht uitreiken. Goed dat al zoveel jongeren dankzij MDT hun talenten konden ontwikkelen, mensen van buiten hun eigen leefwereld konden ontmoeten en iets konden betekenen voor een ander. Van jonge ondernemers tot mantelzorgers in de dop en van taalmaatjes tot organisatietalenten. Of ze nu uit Gouda, Friesland, Schin op Geul of Lelystad komen en of ze nu in een villawijk wonen, nieuwkomer zijn, in de schulden zitten of getroffen zijn door de toeslagenaffaire, iedereen krijgt de mogelijkheid om mee te doen.

Ik ben trots op wat het programma dit jaar heeft bereikt. Wanneer ik de jonge deelnemers spreek, ben ik steeds weer onder de indruk van hun verhalen. Ze zijn trots op wat ze leren en bereikt hebben voor de samenleving. En dat is terecht.

In deze voortgangsrapportage leest u meer over de resultaten van MDT in 2023.

Ik wens u veel leesplezier!

Mariëlle Paul

Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs

INHOUDSOPGAVE

1	WAT IS MDT?	05
	1.1 De drie pijlers van MDT	05
	1.2 MDT-varianten	06
	1.3 Waar richt MDT zich op?	07
	1.4 Samen met het netwerk	07
	1.5 Wat levert MDT op?	08
2	HOE WERKT MDT?	08
	2.1 Co-creatie	08
	2.2 Jongerenparticipatie	09
	2.3 Lerend ontwikkelen	10
	2.4 Wendbaarheid	10
3	WAAR STAAT MDT NU?	11
	3.1 Visie en ambities	11
	3.2 De drie pijlers van MDT	13
	3.3 Subsidierondes	14
	3.4 Het MDT-prooflabel	17
	3.5 Deelnemers in beeld	19
	3.6 Maatschappelijke inbedding	20
	3.7 Maatschappelijke thema's.....	27
4	TOEKOMSTBLIK	36
	4.1 MDT blijft inzetten op de vijf ambities, én kwaliteit en impact.....	36
	4.2 MDT als vanzelfsprekendheid.....	38
5	ERVARINGSVERHALEN	39
	5.1 Ervaringsverhalen van jongeren.....	39
	5.2 Ervaringsverhalen van maatschappelijke MDT-organisaties	41
	5.3 Ervaringsverhalen uit het onderwijs	42
	5.4 Ervaringsverhalen van gemeenten	43
	5.5 Ervaringsverhalen van bedrijven	44

WAT IS MDT?

MDT is een programma van het ministerie van OCW, opgezet in samenwerking met jongeren, maatschappelijke organisaties, scholen, gemeenten en andere ministeries. MDT is ontstaan vanuit de politieke drijfveer om de sociale en maatschappelijke betrokkenheid van jongeren tussen de 12 en 30 jaar te stimuleren en faciliteren. Het versterken van jongeren en de samenleving staat daarbij voorop.

1.1

DE DRIE PIJLERS VAN MDT

Als antwoord op de vraag 'Hoe kan MDT jongeren en de samenleving het meest van dienst zijn?' zijn de drie pijlers van MDT ontstaan. Deze zijn in co-creatie met het veld, de politiek en jongeren ontwikkeld en de basis van ieder MDT-traject. Het doel van MDT is dat alle jongeren tussen de 12 en 30 jaar oud de kans krijgen zichzelf te ontwikkelen, mensen van buiten hun eigen leefwereld te ontmoeten en iets goeds te doen voor een ander en/of de samenleving.

DE DRIE PIJLERS VAN MDT

1. Iets doen voor een ander en/of de samenleving

DEFINITIE

Jongeren doen iets voor een ander en/of de samenleving: ze voeren vrijwillige activiteiten voor individuen of de (lokale) samenleving uit.

DOELEINDE

Versterken van sociale cohesie en jongeren laten ervaren dat zij impact hebben. Een positieve ervaring vergroot de kans dat jongeren na MDT ook maatschappelijk actief zullen zijn.

VOORBEELDEN

Evenement organiseren voor mensen met een beperking. Aanleggen van een moestuin voor de buurt. Lanceren van een campagne om aandacht te vragen voor een maatschappelijk probleem zoals pesten.

2. Talentontwikkeling

DEFINITIE

Jongeren krijgen de ruimte voor het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten, vaardigheden en houding ten opzichte van de ander.

DOELEINDE

Jongeren groeien, ontwikkelen zelfvertrouwen, werken aan persoonlijke doelen en vaardigheden, doen vakkennis op of ontwikkelen een proactieve houding. Jongeren doen arbeidsvaardigheden op. Dat versterkt jongeren en verrijkt hun toekomstperspectief.

VOORBEELDEN

Jongeren overwinnen zichzelf door voor het eerst in hun leven een presentatie te geven aan een zaal vol onbekende mensen. Het volgen van trainingen om de mentale weerbaarheid te verbeteren. Of het opdoen van arbeidsvaardigheden in het kader van ouderenzorg.

3. Betekenisvolle ontmoetingen

DEFINITIE

Jongeren komen in contact met mensen buiten hun eigen leefwereld. Ontmoetingen vinden plaats op meerdere niveaus: ontmoetingen binnen de deelnemende groep, ontmoetingen tussen deelnemende groepen of juist erbuiten.

DOELEINDE

Sociaal contact van de jongeren vergroten. Versterken van sociale cohesie. Bijdragen aan sociaal kapitaal van jongeren. Vergroten van welbevinden van jongeren en/of anderen.

VOORBEELDEN

Jongeren met allerlei verschillende achtergronden – bijvoorbeeld verschillende onderwijstypen – doen samen een MDT. Jongeren die samen met nieuwkomers gaan sporten voor MDT. Jongeren halen verhalen op bij ouderen om een toneelstuk vorm te geven.

“Ik vond het echt leuk om de ouderen te zien opbloeien. Dat maakte mij ook heel blij. Je doet iets heel erg moois voor de maatschappij. De dankbaarheid is groot.”

– Tessa (19)

“Ik kreeg trainingen om te werken aan mijn motivatie, talenten en interesses. Het is heel verschillend zodat je heel snel leert wat wel en niet bij je past. Daarnaast krijg je ook hulp bij het maken van keuzes op het gebied van opleiding en werk.”

– Nedda (20)

“Voor je daar komt, weet je van de andere deelnemers niet eens dat ze bestaan. Na drie dagen ben je een hecht team. Je deelt je gevoelens heel open met de groep. Iedereen vertelt over zijn valkuilen en je ziet de andere deelnemers ook groeien. Dat was echt heel inspirerend.”

– Paola (17)

1.2

DE MDT-VARIANTEN

Er zijn verschillende varianten van MDT. In de basis is elke variant vrijwillig. In uitzonderlijke gevallen of in het kader van de leerpluchtwet of participatiewet kan hierop een uitzondering gemaakt worden.

Door een diversiteit aan varianten aan te bieden, speelt MDT in op diverse behoeften vanuit het netwerk en de jongeren die deelnemen. Zo biedt MDT-kort bijvoorbeeld de mogelijkheid om kennis te maken met MDT, waarna het netwerk en/of de jongere de stap kan maken naar een meer uitgebreide MDT-variant.

MDT-BASIS

MDT-traject van ten minste 80 uur gedurende een periode van ten hoogste zes maanden

MDT-EXTRA

MDT-traject van ten minste 80 uur gedurende een periode van ten hoogste zes maanden, waarbij het MDT-traject de intensieve begeleiding van een jongere vergt

MDT-PLUS

MDT-traject van ten minste 200 uur gedurende een periode van ten minste drie en ten hoogste zes maanden

MDT-INTENSIEF

MDT-traject van ten minste 320 uur gedurende een periode van ten hoogste zes maanden

Naast de reguliere varianten bestaat er ook een MDT-kort variant. MDT-kort is bedoeld om de bekendheid van MDT onder jongeren en professionals te vergroten en ze de mogelijkheid te bieden laagdrempelig kennis te maken met MDT. MDT-kort trajecten beslaan ten minste 30 en ten hoogste 50 uur gedurende een periode van ten hoogste drie maanden.

1.3

WAAR RICHT MDT ZICH OP?

MDT wil aansluiten bij de behoeften van jongeren en de samenleving. Daarom is een diversiteit aan projecten van belang, zowel op lokaal als op landelijk niveau. Het netwerk krijgt de ruimte om zelf te bepalen wat de maatschappelijke behoeften in hun regio zijn en daar een MDT-project voor in te richten. Dit zorgt in de praktijk voor een grote verscheidenheid aan MDT-projecten. Zo zijn er MDT-projecten die zich richten op zorg, welzijn, defensie, sport, natuur en klimaat. Afhankelijk van de lokale behoeften kan het aanbod per regio enigszins verschillen. Zo wordt ervoor gezorgd dat MDT ook op lokaal niveau effectief is.

In 2022 zijn vijf thema's gedefinieerd die de afgelopen jaren om extra aandacht en inzet van de samenleving hebben gevraagd. MDT stimuleert het netwerk om extra in te zetten op deze maatschappelijke thema's, zodat MDT van toegevoegde waarde kan zijn bij de uitdagingen waar we als samenleving voor staan.

- Eenzaamheid
- Integratie & inburgering
- Kansengelijkheid
- Mentale gezondheid
- Sport

Tegelijkertijd is het belangrijk dat de MDT-projecten aansluiten bij de behoeften en levensfasen van jongeren. Ook daarin krijgt het netwerk de ruimte om hun projecten zo in te richten dat ze goed aansluiten bij bepaalde doelgroepen en de ontwikkelvragen die zij hebben.

1.4

SAMEN MET HET NETWERK

Het MDT-netwerk groeit hard. Wat begon met enkele proeftuinen, is inmiddels uitgegroeid tot een krachtig netwerk van maatschappelijke organisaties, scholen, gemeenten, bedrijven en fondsen. Met 2.000 officiële samenwerkingspartners, vele duizenden betrokken organisaties, meer dan 100.000 jongeren die deelnemen en nog eens ca. 200.000 jongeren die mee gaan doen, maakt MDT echt een verschil in de samenleving.

De behoefte aan verbinding en samenwerking op lokaal en regionaal niveau was voelbaar. Daarom zijn inmiddels ook diverse regionale samenwerkingsverbanden opgezet. Die trekken ook weer nieuw netwerk aan, waardoor MDT blijft groeien op lokaal, regionaal én landelijk niveau. MDT verspreidt zich en raakt op steeds meer plekken verankerd.

Samen met het netwerk heeft MDT ervoor kunnen zorgen dat de 100.000ste jongere afgelopen jaar een MDT-traject heeft kunnen starten. Het netwerk zorgt voor een diversiteit in aanbod zodat alle jongeren die deelnemen, een MDT-traject kunnen doen dat bij hen past.

Het netwerk wisselt kennis en ervaring uit en ontwikkelt op die manier mee met MDT. De partijen versterken elkaar en enthousiasmeren nieuwe partners. En het netwerk zorgt voor lokale verankering. Oftewel: het netwerk maakt MDT.

WAT LEVERT MDT OP?

MDT is van grote waarde voor zowel jongeren als ook de samenleving als geheel: het is een win-win situatie.

Jongeren kunnen dankzij MDT onder andere:

- Aan hun zelfvertrouwen werken
- Belangrijke arbeidsvaardigheden opdoen
- Aan hun toekomst werken
- Zich gezien, gewaardeerd en gehoord voelen
- Ervaren hoe het is om iets te doen voor een ander
- Maatschappelijk betrokken raken (en blijven)
- Mensen van buiten hun eigen leefwereld ontmoeten

De samenleving profiteert ook, bijvoorbeeld doordat:

- Jongeren zich inzetten voor anderen en/of de samenleving en samen een grote impact maken
- Jongeren zich inzetten voor maatschappelijke uitdagingen op landelijk, regionaal en lokaal niveau
- Dit de maatschappelijke participatie van jongeren versterkt
- Dit de sociale cohesie versterkt

[Bekijk hier de video gemaakt voor jongeren met de uitleg wat MDT is](#)

2**HOE WERKT MDT?**

De werkwijze van MDT kenmerkt zich door co-creatie, jongerenparticipatie, lerend ontwikkelen en wendbaarheid.

2.1**CO-CREATIE**

MDT is vanaf de start ontwikkeld in samenwerking met jongeren, maatschappelijke organisaties, scholen, gemeenten, bedrijven en andere ministeries. Oftewel: met het MDT-netwerk. Dit zorgt ervoor dat MDT goed aansluit bij de wensen en behoeften van jongeren, maar ook bij de samenleving en de organisaties die MDT mogelijk maken. Toekomstige plannen en nieuw beleid worden altijd samen met jongeren en het MDT-netwerk ontwikkeld, zodat MDT blijft aansluiten bij veranderende behoeften en wendbaar blijft. Daarnaast zorgt deze werkwijze voor meer eigenaarschap bij het MDT-netwerk. Ook de manier waarop MDT zichzelf organiseert past bij deze werkwijze. Onder meer het MDT-netwerk, de Nationale Jeugdraad (NJR) en de Vereniging van Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) zijn onderdeel van het landelijk MDT-team.

2.2

JONGERENPARTICIPATIE

MDT richt zich primair op jongeren. Daarom hebben jongeren een belangrijke stem tijdens de ontwikkeling en worden zij op verschillende manieren betrokken. Sinds 2019 bestaat er een MDT-jongerenpanel: een groep van 25 jonge MDT-ambassadeurs tussen de 12 en 30 jaar oud. De jongeren hebben verschillende culturele achtergronden, studierichtingen en wonen verspreid over Nederland.

De panelleden worden bij bijna alle aspecten van MDT betrokken. Ze delen hun ervaringen – onder meer met bewindspersonen, gemeenten en scholen – en denken mee over communicatie-campagnes om meer jongeren mee te laten doen.

De wijze waarop jongeren participeren is door de tijd heen doorontwikkeld. Sinds 2020 zijn er een aantal extra rollen voor jongeren ontstaan, namelijk:

- **Praktijkonderzoeker:** bij het MDT-prooflabel zijn jongeren in de lead bij de werkbezoeken, waardoor de kwaliteit van MDT gewaarborgd wordt.
- **Subsidiebeoordelaar:** bij de toekenning van subsidies zitten jongeren in de beoordelingscommissie en zij bepalen daarmee welke organisaties MDT mogen uitvoeren.
- **Peereducator:** bij de scholenbezoeken van MDT on Tour inspireren jongeren hun leeftijdsgenoten om mee te doen met MDT.

MDT-organisaties dragen zelf ook bij aan het versterken van jongerenparticipatie. MDT-projecten zijn sinds 2023 verplicht (als subsidievereiste) om jongeren in de uitvoering van hun MDT-project op andere manieren te betrekken dan alleen als deelnemer. Op deze manier wordt ervoor gezorgd dat MDT-organisaties hun trajecten niet alleen ontwikkelen voor jongeren, maar ook met en door jongeren. Dit kan op allerlei verschillende manieren ingevuld worden, bijvoorbeeld door het oprichten van een jongerenraad of door jongeren als peer coach in te zetten.

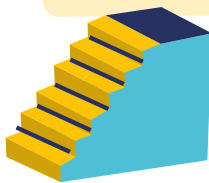

“Als lid van het MDT-jongerenpanel geef ik mijn mening over de participatievormen binnen MDT. Ik denk bijvoorbeeld mee over het bevorderen van de samenwerking tussen het jongerenpanel en het landelijke MDT-team. Mijn focus is het bevorderen van jongerenparticipatie met input van jongeren zelf. Hiervoor neem ik onder andere uitgebreide interviews af bij mijn medepanelleden. Ik vind het leuk het voortouw te nemen in dit proces en MDT te helpen jongerenparticipatie nog beter vorm te geven. Ik heb hierdoor veel geleerd over organisatiestructuren en hoe jongerenparticipatie effectief verankerd kan worden.”

— Akram (21)
Lid MDT-jongerenpanel

2.3

LEREND ONTWIKKELEN

Een belangrijk onderdeel van onze werkwijze is de manier waarop MDT continu blijft onderzoeken, leren en doorontwikkelen. Deze manier van werken zorgt ervoor dat MDT kan inspelen op veranderende behoeften en omstandigheden van jongeren, het netwerk en de samenleving. Dit wordt op verschillende manieren vormgegeven.

Met het doorlopend evaluatieonderzoek haalt MDT gegevens op bij jongeren en MDT-organisaties om het programma te verbeteren en optimaliseren. Daarnaast krijgen organisaties via het evaluatieonderzoek inzicht in de ervaringen van jongeren en kunnen zij met deze input hun projecten verfijnen. Daardoor kunnen ze beter aansluiten bij de interesses en behoeften van jongeren.

Via een afzonderlijk impactonderzoek worden gegevens verzameld over de impact van MDT en worden projecten met een lerend impactmanagement-programma door MDT ondersteund bij het in beeld brengen van hun impact. Hierdoor krijgen projecten meer inzicht in de impact die ze maken met hun MDT-project en kunnen ze zich verbeteren. Daarnaast worden er op basis van signalen uit het netwerk of geïdentificeerde uitbreidings- en verbeterkansen onderzoekstrajecten gestart om MDT continu te kunnen verbeteren. Zo is er in 2023 bijvoorbeeld co-creatief onderzoek gedaan naar de pijler 'iets doen voor een ander'.

2.4

WENDBAARHEID

MDT is stevig ingebed in het maatschappelijk veld en heeft daarmee goed zicht op de continu veranderende behoeften van jongeren en de maatschappij. Dit zorgt ervoor dat MDT wendbaar is en kan inspelen op urgente maatschappelijke thema's en vraagstukken. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking die in 2023 is opgezet met Giro555 met als doel dat MDT-jongeren in actie kunnen komen op het moment dat er een crisis speelt en er een landelijke actie wordt georganiseerd.

Samenwerking MDT en Giro555

MDT werkt samen met Giro555 om landelijke hulpacties onder de aandacht te brengen bij het MDT-netwerk en MDT-jongeren. Giro555 is een samenwerkingsverband van Nederlandse hulporganisaties dat in actie komt bij grote humanitaire rampen. In geval van grote rampen is Nederland één van de meest vrijgeevige landen ter wereld. Dit komt voor een belangrijk deel door het succes van Giro555.

Het wordt voor Giro555 steeds lastiger om jongeren te bereiken. Deze doelgroep bereik je immers niet met televisie-uitzendingen en belpanels. Dankzij de samenwerking tussen MDT en Giro555 wordt bijgedragen aan het doorgeven van Giro555 als 'cultureel erfgoed' aan de jongere generaties. Ook helpt het MDT bij de positionering als een maatschappelijk relevant programma bij jongeren, de politiek en andere stakeholders: een programma dat kan inspelen op actuele ontwikkelingen en jongeren kan mobiliseren.

In het najaar van 2023 is een 'quick response'-aanpak ontwikkeld en een 'quick response'-team aangesteld binnen het MDT-kernteam. Op deze manier staat MDT direct klaar om aan te haken bij een landelijke actie van Giro555. Het MDT-netwerk en MDT-jongeren worden op zo'n moment opgeroepen om acties op te zetten ten behoeve van Giro555 of deel te nemen aan bestaande acties.

In december 2023 is de samenwerking tussen MDT en Giro555 aangekondigd via onder andere een mailing naar het volledige MDT-netwerk (1928 uitgestuurde mails). Hiervoor is een flow ingericht zodat

geïnteresseerden hun gegevens achter kunnen laten, waardoor MDT meer inzicht krijgt in de behoeften vanuit het netwerk. Daarnaast worden er PR-acties voorbereid om meer bekendheid voor de samenwerking te genereren.

3

WAAR STAAT MDT NU?

MDT is in 2023 fors gegroeid wat betreft het aantal projecten, het aantal betrokken organisaties, het aanbod van MDT-trajecten en het aantal deelnemende jongeren. Er zijn flinke stappen gezet richting een landelijk dekkend netwerk, zodat alle jongeren tussen de 12 en 30 jaar de kans krijgen in hun eigen omgeving een MDT te volgen die aansluit bij hun interesses, behoeften en levensfase. Ook zijn er meerdere acties ondernomen richting de duurzame inbedding van MDT in de samenleving.

3.1

VISIE EN AMBITIES

Bij MDT staan de drie pijlers centraal: iets doen voor een ander en/of de samenleving, het ontwikkelen van talenten en het ontmoeten van mensen buiten de eigen leefwereld. De eerste en derde pijler dragen bij aan het bevorderen van de sociale cohesie, een belangrijk uitgangspunt genoemd bij de opdracht in het regeerakkoord van 2017.

In het regeerakkoord van 2021 heeft MDT de opdracht gekregen om een flinke opschaling te realiseren. Daarom is ingezet op het vergroten van het aanbod van MDT-trajecten, het versterken van de vraag vanuit jongeren, het uitbreiden van het algehele MDT-netwerk en het bestendigen van de maatschappelijke positie van MDT.

Er zijn vijf ambities geformuleerd:

1. Vergroten van de bekendheid
2. Vergroten van het aanbod
3. Vergroten van het aantal deelnemers
4. Realiseren van een landelijk dekkend netwerk
5. Uitbreiding van het netwerk

AMBITIE 1 **Vergroten van de bekendheid**

De bekendheid van MDT is in 2023 onder zowel jongeren als professionals toegenomen. Met online communicatiecampagnes en verschillende samenwerkingen zijn meer dan 900.000 jongeren en meer dan 125.000 professionals - bij maatschappelijke organisaties, scholen, gemeenten en bedrijven - effectief bereikt.

Enkele succesvolle voorbeelden: MDT on Tour bezocht 60 scholen, in de regionale media werd veel geschreven over MDT en middels de MDT City Takeover zijn duizenden Nijmeegse jongeren geënthousiasmeerd om een MDT te doen.

De bereikdoelstellingen voor 2023 (respectievelijk 300.000 jongeren en 60.000 professionals) zijn hiermee ruimschoots behaald.

AMBITIE 2 Vergroten van het aanbod

Binnen de MDT-subsidieregeling van 2022 zijn 71 projecten gehonoreerd met een beoogd aanbod van circa 100.000 trajecten. Binnen de MDT-subsidieregeling van 2023 zijn 121 projecten gehonoreerd met een beoogd aanbod van circa 105.000 trajecten.

Hiermee is bijna voldaan aan de ambitie van 110.000 gehonoreerde trajecten per jaar. Het MDT-netwerk is daardoor fors gegroeid; het aantal MDT-projecten is bijna verdubbeld en het beoogde aanbod van MDT-trajecten is verdrievoudigd ten opzichte van de stand eind vorige kabinetsperiode (eind 2021).

MDT streeft ook in de komende jaren naar 110.000 gehonoreerde trajecten per jaar, zodat aan de meerjarige ambitie van 550.000 gehonoreerde trajecten (in de periode 2022 t/m 2026) voldaan kan worden.

AMBITIE 3 Vergroten van het aantal deelnemers

In 2023 is het aantal MDT-deelnemers gegroeid van ruim 60.000 naar circa 126.000. Het aantal deelnemers dat beoogd was voor eind 2023 (circa 130.000) is hiermee bijna bereikt.

Het aantal afgeronde trajecten komt eind 2023 uit op bijna 90.000. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2022. Hiermee is aan de beoogde ambitie voor het aantal afgeronde trajecten voldaan. MDT wil de doelstellingen op het gebied van deelnemers en afgeronde trajecten ook in de komende jaren blijven halen, zodat aan de meerjarige ambitie van 416.000 afgeronde trajecten voldaan kan worden.

AMBITIE 4 Realiseren van een landelijk dekkend netwerk

In 2023 zijn 19 regionale samenwerkingsverbanden gevormd. Binnen elk samenwerkingsverband is een regionale facilitator actief die de samenwerking in de regio aanjaagt, stimuleert en faciliteert.

Met de opschaling in 2023 is het aanbod van MDT-trajecten en de deelname van jongeren in de MDT-regio's flink toegenomen. In meerdere regio's is zowel het aanbod als het aantal deelnemers meer dan verdubbeld.

Hiermee is de landelijke dekking van MDT vergroot. Er zijn regio's die nog achterlopen op de rest, maar vanuit de regionale samenwerkingsverbanden wordt in 2024 hard gewerkt aan het inlopen van die achterstanden.

AMBITIE 5 Realiseren van een landelijk dekkend netwerk

Ook in 2023 is het MDT-netwerk verder uitgebreid. Eind 2023 waren zo'n 200 partnerschappen, ruim 2.000 formele samenwerkingspartners en een veelvoud aan informele partners actief.

De uitbreiding werd grotendeels gerealiseerd dankzij subsidieronde 5a en de projecten in de MDT-kort regelingen. In 2023 deden 124 MDT-projecten vanuit het onderwijs en 40 MDT-projecten vanuit gemeenten mee aan MDT-kort.

DE DRIE PIJLERS VAN MDT

Met de groei van het MDT-aanbod is een grotere verscheidenheid ontstaan wat betreft het invullen van de drie MDT-pijlers. Afgelopen jaren werden dan ook verschillende signalen opgevangen dat men zoekende was op dit gebied. Want wat wordt precies verstaan onder die pijlers? En wat wordt van organisaties gevraagd? Vanuit die verwarring is besloten de visie op de pijlers te herijken.

Het doel hiervan was een goede waarborging van de invulling van de MDT-pijlers. Conform de werkwijze van MDT heeft deze herijking in co-creatie plaatsgevonden met het programmateam, het jongerenpanel en het maatschappelijke veld. Per pijler zijn twee sessies georganiseerd. Tijdens die sessies werd de groep meegenomen in de huidige visies en onderworpen aan casussen om de visie aan te scherpen. Als resultaat ligt er nu een visie met meer focus, handvatten en tips voor het netwerk. Die is via de nieuwsbrief (in een drieluik) met het netwerk gedeeld, staat op de website en is toegevoegd aan de startkit voor nieuwe partners.

Zo is de onduidelijkheid weggenomen, weten alle betrokkenen wat MDT wil bereiken met de drie pijlers en weten zij hoe zij dat zelf kunnen invullen.

“Het afgelopen jaar heb ik vanuit het MDT-jongerenpanel meegedacht over het aanscherpen van de drie pijlers. Ik heb meerdere sessies bijgewoond. Bij één van de sessies kregen we stellingen te zien over alle drie de pijlers. Mijn medepanelleden en ik gaven aan of de invulling van de pijlers door ons, de jongeren, als waardevol werd gezien. Er is ontzettend veel gedaan met mijn mening. Dit is terug te lezen in de nieuwe uitleg van de pijlers. Dit zijn geen vage begrippen meer, de pijlers worden nu kort en helder uitgelegd en het is duidelijk wat er onder valt en wat niet. Door deelname aan deze projectgroep heb ik ervaren hoe leuk het kan zijn om op een interactieve manier mee te denken over zoiets belangrijks als de pijlers.”

— Kaya (25)
Lid MDT-jongerenpanel

De landelijke streefcijfers zijn ook dit jaar gehaald.

1. Iets doen voor een ander en/of de samenleving

Jongeren doen iets voor een ander en/of de samenleving als zij vrijwillig activiteiten uitvoeren voor individuen of de (lokale) samenleving als geheel.

95% van de MDT-jongeren vindt het belangrijk tijdens MDT iets voor een ander en/of de samenleving te doen.
85% streefcijfer

2. Talentontwikkeling

Jongeren krijgen de ruimte voor het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten, vaardigheden en houding ten opzichte van zichzelf en de ander.

60% van de jongeren vindt MDT leerzaam
62% ontwikkelt vaardigheden tijdens MDT
60% streefcijfer

3. Betekenisvolle ontmoetingen

Jongeren ontmoeten mensen buiten hun eigen leefwereld.

93% van de MDT-jongeren leert tijdens MDT mensen met een andere achtergrond kennen
70% streefcijfer
60% streefcijfer

3.3

SUBSIDIERONDES

Sinds de start van MDT in 2018 zijn er (tot aan eind 2023) in totaal drie proeftuinen en vijf reguliere subsidierondes opengesteld. Dat heeft geleid tot in totaal 425 MDT-projecten, waarvan een deel continuering- of opschalingsprojecten zijn. Met de rondes in 2022 is de groei van MDT écht zichtbaar geworden: vanuit subsidieronde 5a zijn 71 projecten gehonoreerd, waardoor ongeveer 100.000 jongeren aan een MDT-traject konden beginnen. De meeste projecten uit deze ronde zijn in 2023 van start gegaan.

In mei 2023 is wederom een MDT-subsidieregeling opengesteld. In die ronde zijn 121 projecten gehonoreerd, waardoor circa 105.000 jongeren aan een MDT-traject konden beginnen. De meeste projecten uit die ronde gaan in 2024 van start. In deze MDT-subsidieregeling konden nieuwe organisaties voor het eerst kiezen tussen een looptijd van twee of drie jaar. Met deze toevoeging konden we nieuwe en/of kleinere MDT-organisaties beter accommoderen.

In 2023 is het aandeel nieuwe MDT-organisaties aanzienlijk gegroeid; van de 121 toegekende projecten zijn er 70 toegekend aan nieuwe MDT-organisaties. 25 van de 121 toegekende MDT-projecten heeft gekozen voor een looptijd van twee jaar. 35 van de 121 toegekende MDT-projecten heeft minder dan €500.000 aangevraagd.

De MDT-subsidieregelingen worden continu doorontwikkeld. Zo is gebleken dat het aanbieden van zowel de twee- als driejarige variant het netwerk beter faciliteert en de kleine partnerschappen beter accommodeert. Daarnaast is het beoordelingskader voor de MDT-subsidieregeling van 2024 aangescherpt op basis van knelpunten die naar boven kwamen tijdens de beoordeling van 2023. Van 'jongerenparticipatie' is nu bijvoorbeeld een zelfstandig criterium gemaakt, waardoor het zwaarder meeweegt in de beoordelingscriteria.

“Als lid van het jongerenpanel nam ik plaats in de subsidie-beoordelingscommissie van MDT. Ik kreeg de kans om de subsidieaanvragen van (nieuwe) MDT-projecten te beoordelen vanuit het jongerenperspectief. Als jongeren draaiden we volwaardig mee. Het afgelopen jaar kreeg ik de rol van jongerencoördinatoren binnen de commissie. Het was mijn verantwoordelijkheid de stem van de jongeren nog beter te laten horen aan DUS-I, de subsidievertrekker. Ik vond het erg interessant om op deze manier meer te leren over het subsidieproces.”

— Boris (19)
Lid MDT-jongerenpanel

In onderstaande tabellen is de voortgang van de verschillende subsidierondes weergegeven. Dit betreft de proeftuinen (1 t/m 3) en reguliere subsidierondes (4a t/m 2023).

Afgeronde en actieve MDT-projecten per 31-12-2023

SUBSIDIERONDE	PERIODE ACTIEF VAN-TOT	AANTAL PROJECTEN	AFGEROND	ACTIEF
1	AUG 2018 - JAN 2021	41		
2	JAN 2019 - MEI 2022	34		
3	NOV 2019 - MRT 2023	12		
4a	FEB 2020 - DEC 2023	26		1
4b	DEC 2020 - JAN 2024	44		6
4c	DEC 2021 - OKT 2024	3		67
5a	SEP 2022 - DEC 2025			71
2023	DEC 2023 - MRT 2027		120 (starten tussen Q4 2023 en Q2 2024)*	

* Na toekenning heeft 1 project zich teruggetrokken, van de gehonoreerde 121 projecten zullen er daardoor 120 van start gaan.

Totaal aantal beoogde trajecten, gestarte deelnemers en deelnemers die MDT-traject hebben afgerond per 31-12-2023*

SUBSIDIERONDE	AANTAL BEOOGDE TRAJECTEN	AANTAL DEELNEMERS	GESTART	AFGEROND
1	12.371	12.222	100%	12.222
2	5.697	4.254	100%	4.254
3	2.220	1.178	100%	1.178
4a**	20.021	22.787	80%	18.290
4b	24.071	23.276	79,75%	18.563
4c	35.521	30.466	57,13%	17.406
5a	98.835	31.975	48,94%	15.651
2023***	104.744			
TOTAAL	303.480	126.158	69,40%	87.564

* Deze cijfers betreffen de reguliere subsidierondes vanuit ZonMW en DUS-I (alle trajectvarianten: basis, plus, extra, intensief). MDT-kort is hierbij niet meegerekend.

** Vanaf subsidieronde 4a zijn er (nog) lopende/actieve projecten. De aantallen deelnemers (gestart en afgerond) voor deze rondes zullen de komende jaren dus nog verder toenemen.

*** Het aantal deelnemers vanuit subsidieronde 2023 is bij oplevering van deze data (Q4 2023) nog niet inzichtelijk aangezien de MDT2023 projecten in december 2023 zijn toegekend. Inmiddels zijn er wel een aantal 2023 projecten gestart.

MDT-kort

In de voorgaande jaren werd opgemerkt dat organisaties een drempel ervaarden om direct subsidie aan te vragen en een MDT-project te starten. Aan de hand van de MDT-kort rondes in 2023 werd geëxperimenteerd met een subsidiemogelijkheid waarbij onderwijsinstellingen en gemeenten laagdrempelig kennis konden maken met MDT. Bij deze variant volgen jongeren een MDT-traject van 30 - 50 uur in maximaal 12 weken.

Uiteindelijk hebben in 2023 95 onderwijsinstellingen (op 124 schoollocaties) en 40 gemeenten een MDT-kort kunnen aanbieden. Het beoogde aantal jongeren van de ronde MDT-kort binnen het onderwijs was 12.594 en voor MDT-kort voor gemeenten 3.310. De ervaringen waren positief en maatschappelijke organisaties gaven ook aan behoefte te hebben aan MDT-kort. Daarom is eind 2023 ingezet op uitbreiding van het experiment en is MDT-kort ook aangeboden aan maatschappelijke organisaties.

Uitbreiding van het netwerk vraagt om een andere vorm van ondersteuning

In 2023 is veel ingezet op het ondersteunen van het netwerk bij het indienen van subsidieaanvragen en opzetten van MDT-projecten. Er was meer aandacht voor klantgerichte communicatie met potentiële aanvragers.

Voor nieuwe MDT-organisaties blijkt een ander type begeleiding nodig te zijn. Daarom zijn (online) informatiebijeenkomsten, vragenuren en veel 1-op-1 contactmomenten met subsidieverstrekker DUS-I georganiseerd.

3.4

HET MDT-PROOFLABEL

MDT wil iedere jongere een kwalitatieve MDT-reis aanbieden. Daarom is in 2021 ingezet op de ontwikkeling van het MDT-prooflabel als kwaliteitsinstrument. Het doel van het MDT-prooflabel is tweeledig. Het biedt inzicht in de kwaliteit van MDT-organisaties en stimuleert een lerende cultuur binnen het MDT-netwerk. Het uitgangspunt van het MDT-prooflabel is om ontwikkelingsgerichte feedback te geven aan MDT-organisaties, zodat zij worden gestimuleerd om hun aanpak voortdurend te verbeteren en verfijnen. Dit ten behoeve van de jongeren aan wie zij een MDT-reis aanbieden.

Het MDT-prooflabel is ontwikkeld in co-creatie met jongeren, MDT-projectleiders, andere betrokkenen uit het MDT-netwerk en experts op het gebied van kwaliteit en certificering. Samen hebben zij een normenkader en bijpassend instrument ontwikkeld. Eind 2022 heeft een pilot plaatsgevonden en in januari 2023 zijn de eerste certificaten uitgereikt.

Om het MDT-prooflabel te behalen, moeten organisaties aantonen dat zij voldoen aan de volgende normen:

- Focus op de maatschappelijke opgave
- Inspireren, interesseren en maatwerk (voor jongeren)
- Goede uitvoering van het project
- Het belang van goede begeleiding
- Het belang van samenwerken (met projectpartners)
- Bouwen aan een betekenisvol MDT-netwerk

Dit wordt inzichtelijk gemaakt door een team van praktijkonderzoekers, bestaande uit twee jongeren (voormalig MDT-deelnemers) en twee professionals (uit het MDT-netwerk). Samen vormen zij een onderzoeksteam dat gesprekken voert met onder andere jongeren, directieleden, projectleiders, samenwerkingspartners en begeleiders.

Op basis van deze gesprekken komt het team tot een oordeel. Het uitgangspunt is dat het MDT-prooflabel een ontwikkelingsgericht instrument is. Ongeacht het oordeel, laat het organisaties zien hoe zij zich blijvend kunnen ontwikkelen. Het eindoordeel van het onderzoeksteam wordt nagelopen door een reviewer en een externe onafhankelijke certificatiebeslissers.

“In 2023 ging ik als praktijkonderzoeker langs bij MDT-organisaties om de MDT-normen te toetsen, de normen waarmee kwaliteit wordt gewaarborgd. Ik heb gesproken met deelnemers, projectleiders en partners en bekeken of de organisatie in aanmerking kwam voor het MDT-prooflabel. Dit deed ik vanuit mijn jongerenperspectief en eigen ervaringen met MDT. Mijn bevindingen werden door alle gesprekspartners serieus genomen, wat maakte dat ik heb kunnen bijdragen aan de kwaliteit van MDT-trajecten. Persoonlijk heb ik er ook veel uit gehaald. Het langsgaan bij organisaties heeft me veel geleerd over MDT, en ik ben gegroeid in verscheidene professionele vaardigheden zoals gespreksvoering, kritisch denken en het overbrengen van mijn mening.”

— Dionysia (19)

Jong-professional praktijkonderzoeker

“Het enthousiasme en de drive het beste te doen voor jongeren is wat mij bij elk bezoek aan een MDT-organisatie weer opvalt. Je proeft en ziet de wil om zich positief in te zetten voor jongeren en met hen samen een mooi MDT-traject vorm te geven. Tijdens de bezoeken gebruiken we de normen van het MDT-prooflabel als een spiegel om met de organisatie naar te kijken. Het is heel waardevol wat je in één dag allemaal te horen en lezen krijgt en wat je daarvan weer terug kan geven als compliment of ontwikkelpunt. Dit zorgt voor een mooie kwaliteitsslag op hun MDT-project. En het mooiste vind ik, om dat met jongeren samen te doen.”

— Tonny Havinga

Praktijkonderzoeker & werkzaam bij MDT-organisatie TijdVoorActie

Wat zijn de gezette stappen in 2023?

In 2023 zijn 19 werkbezoeken afgelegd, waarvan 12 organisaties het MDT-proeflabel hebben behaald. De organisaties die het MDT-proeflabel niet hebben behaald, hebben aanbevelingen gekregen over wat te verbeteren en krijgen de kans om binnen zes maanden een aanvullend onderzoek te laten doen om het MDT-proeflabel alsnog te behalen.

Alle organisaties die subsidie hebben ontvangen in ronde 5a (2022) hebben een prestatieverplichting om het label te behalen. De aanvragers van subsidieronde 2023 zijn verplicht om het MDT-proeflabel binnen één jaar aan te vragen. In 2023 waren in totaal 28 praktijkonderzoekers werkzaam voor het MDT-proeflabel, waarvan 15 jongeren. Gelet op de verwachte toename van het aantal projecten dat het MDT-proeflabel zal gaan aanvragen, is eind 2023 een nieuwe wervingsronde geweest waardoor het team van praktijkonderzoekers verder is uitgebreid naar 50 praktijkonderzoekers (waarvan 26 jongeren).

“Het is fijn om kritisch naar je eigen project te kijken. En een groot deel van de ontwikkelpunten kwam vanuit de jongeren”

— Gerliene Griffioen,
Projectleider MDT YourCube

[Lees hier het volledige verhaal](#)

3.5

DEELNEMERS IN BEELD

Wie nemen er deel aan MDT en wat vinden zij van MDT? Dit zijn de belangrijkste cijfers:

- De gemiddelde leeftijd van deelnemers is **18,5 jaar**.
- Van de MDT-deelnemers is circa **60% vrouw** en **40% man**. Dit wijkt enigszins af van 50/50 verdeling van alle jongeren in Nederland.
- Wat betreft **opleiding** is de verdeling van de MDT-deelnemers over de verschillende schoolsoorten redelijk vergelijkbaar met de verdeling van alle jongeren in Nederland.
- Bijna de helft (**45%**) van de lopende MDT-projecten van subsidieronde 5a richt zich op één of meerdere groepen van minder kansrijke jongeren.
- Ruim de helft hiervan (**25% van totaal**) richt zich specifiek op één of meerdere van deze groepen en bijna de helft (**20% van totaal**) trekt een diverse groep aan met zowel jongeren die zich wél als jongeren die zich niet in een minder kansrijke positie bevinden.

- De meest voorkomende groepen van jongeren in een minder kansrijke positie die meedoen aan een MDT-project zijn jongeren zonder startkwalificatie (ruim **30%** van alle jongeren in een minder kansrijke positie), statushouders/vluchtelingen (bijna **30%** van alle jongeren in een minder kansrijke positie) en jongeren met een beperking (ca. **15%** van alle jongeren in een minder kansrijke positie).
- Deelnemers waarderen MDT gemiddeld met het **rapportcijfer 7,5**.
- **67%** zou MDT ook aanraden aan een vriend of vriendin.
- **53%** weet door MDT beter wat die leuk vindt.
- **49%** weet door MDT beter wat die kan.
- **12%** uitval van jongeren. Waarvan circa een kwart om positieve redenen zoals het vinden van werk of starten met een studie of opleiding.¹
- Van de jongeren die MDT hebben gedaan, heeft **3%** door MDT een baan gevonden, gaat **7%** door MDT een opleiding volgen, heeft **7%** via MDT een stage gevonden en gaat **11%** door MDT vrijwilligerswerk doen.
- **29%** blijft na het afronden van het traject verbonden aan het MDT-project.

3.6

MAATSCHAPPELIJKE INBEDDING

Maatschappelijke inbedding richt zich op het uitbreiden van het MDT-netwerk, het vergroten van naamsbekendheid en het aanbod van MDT door heel Nederland. Ook op regionaal en lokaal niveau heeft MDT in 2023 stappen gezet om samenwerkingen te verstevigen. Maatschappelijke organisaties, het onderwijs, gemeenten, bedrijven en fondsen werken vanuit hun eigen kracht en behoeften samen om het MDT-netwerk te versterken en vanzelfsprekend te maken.

Maatschappelijke organisaties

Veel maatschappelijke organisaties (zoals vrijwilligerscentrales, buurtinitiatieven, goede doelen en sportverenigingen) zijn afhankelijk van vrijwilligers om hun maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Het bereiken en behouden van jongeren als vrijwilligers vormt een uitdaging.

MDT kan bijdragen aan het enthousiasmeren van jongeren voor vrijwilligerswerk. Door te bouwen aan een groot en divers MDT-netwerk kan lokaal beter ingespeeld worden op de behoefte van jongeren. Zo kunnen jongeren tijdens hun MDT-traject impact maken op lokale maatschappelijke vraagstukken.

De roep om vrijwilligers wordt steeds luider. Vanuit verschillende hoeken wordt een steeds groter beroep gedaan op onze samenleving, bijvoorbeeld wat betreft de zorg voor ouderen. MDT speelt hierop in door jongeren aan te moedigen zich in te zetten voor een ander en/of de samenleving.

¹ Voor meer informatie over uitval zie MDT onderzoeksrapportage 2023, p34

MDT biedt een laagdrempelige kennismaking met vrijwillige inzet en opent deuren naar het doen van iets betekenisvol voor een ander. Ook voor jongeren die anders wellicht nooit in aanraking waren gekomen met vrijwillige inzet.

Op korte termijn leveren jongeren die MDT doen menskracht, nieuwe energie en frisse ideeën op. En op lange termijn zijn ze van toegevoegde waarde voor vele maatschappelijke organisaties. Zij zijn immers de vrijwilligers van de toekomst.

Er is veel energie gestoken in het informeren, inspireren en faciliteren van maatschappelijke organisaties. Met als doel dat iedere maatschappelijke organisatie MDT kent en nagedacht heeft of en hoe MDT van meerwaarde kan zijn. Naast (digitale) informatiebijeenkomsten over de mogelijkheden MDT-kort aan te vragen is ook extra ingezet op persoonlijk contact. Potentiële aanvragers konden op verzoek één of meerdere individuele gesprekken aanvragen.

Een mooi voorbeeld van deze acties op het gebied van informeren, inspireren en faciliteren is de samenwerking binnen het programma 'De Verschilmakers', opgezet door het Oranje Fonds. Dit programma ondersteunt gedurende drie jaar 25 maatschappelijke organisaties intensief in hun doel om vrijwilligerswerk onder jongeren te stimuleren. Momenteel bevindt het programma zich in het derde jaar. Er loopt meerjarig onderzoek naar de werkzame elementen voor jonge vrijwillige energie. Vanuit deze organisaties zijn de eerste MDT-subsidieaanvragen toegekend om zo verder vorm te geven aan het instappen op vrijwillige energie van jongeren.

“Stel je voor: zeilen op het water, de wind door je haren en dit alles terwijl je een glimlach tovert op het gezicht van mensen met een beperking.”

— MDT Inclusive Sailing

Onderwijs

MDT vergroot de wereld van leerlingen en studenten, biedt erkenning en socialisatie en helpt bij beroeps- en studiekeuze. Zo is MDT een waardevolle aanvulling op burgerschapsonderwijs of loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB).

Het onderwijs is een belangrijke partner binnen de opschalings- en verduurzamingsambitie van MDT. Bij ruim de helft van alle deelnemende jongeren is de school betrokken en krijgen jongeren de mogelijkheid om hun MDT via school te doen.

In co-creatie met jongeren, scholen, maatschappelijke organisaties en de Expertisepunten Burgerschap en LOB wordt gewerkt aan een aanpak om meer scholen (vo, mbo en ho) te betrekken. Enthousiasme en het bieden van hulp staan hierbij centraal. Het afgelopen jaar zijn verschillende ondersteunende en stimulerende acties ondernomen zoals MDT on Tour, het aanbieden van de MDT-kort subsidie en een landelijk Expertteam Onderwijs.

Deze inzet heeft een mooie beweging op gang gebracht. Steeds meer scholen raken bekend met MDT, experimenteren met MDT-kort of zijn aanvrager of samenwerkingspartner van een project binnen de reguliere subsidieregeling. Tegelijkertijd liggen er nog voldoende kansen om het aantal deelnemende scholen verder te laten stijgen en MDT duurzaam te integreren in het onderwijsaanbod.

Ongeveer twee derde van de deelnemende scholen vraagt een MDT-kort project aan of sluit (als aanvrager of samenwerkingspartner) bij een partnerschap in de regio aan. Zo was bij het Canisius College in Nijmegen MDT in de zomer nog onbekend. Na een succesvolle editie van MDT on Tour was de school zó enthousiast dat zij samen met MDT-organisatie Spectrum met MDT-kort aan de slag zijn gegaan.

Met MDT-kort (minimaal 30 en maximaal 50 uur) kunnen scholen op een laagdrempelige manier kennismaken met MDT. Daarnaast kunnen scholen inspiratie opdoen over de wijze waarop je, door middel van MDT, onderwijsdoelen als burgerschap en LOB een impuls kunt geven. Er is veel interesse in deze vorm van MDT. In 2023 is MDT-kort door 124 schoollocaties benut. Met een nieuwe subsidieronde (looptijd november 2023 - april 2024) is opnieuw ruimte vrijgekomen voor circa 130 schoollocaties om kennis te maken en MDT-kort aan te bieden aan circa 13.000 jongeren.

Om het voor scholen nog gemakkelijker te maken MDT te leren kennen en te integreren in hun onderwijsaanbod wordt samen met onderwijsprofessionals, jongeren en de Expertisepunten LOB en Burgerschap gewerkt aan een landelijke ondersteuningsstructuur voor MDT. Kennisland heeft [actieonderzoek](#) uitgevoerd om de ondersteuningsbehoefte op te halen om zo een passend ondersteuningsaanbod in te richten.

De expertisepunten bieden vanaf maart 2024 het ondersteuningsaanbod voor MDT aan. Hier kunnen scholen en MDT-organisaties terecht voor het landelijk en regionaal uitwisselen van kennis en ervaring en praktische tips en handreikingen hoe MDT te integreren in het onderwijs.

Vooruitlopend op de landelijke ondersteuningsstructuur is het landelijke Expertteam Onderwijs afgelopen september gestart met het ondersteunen van scholen bij het vormgeven van MDT. Het expertteam is momenteel met ruim 130 scholen actief in gesprek. Dit ontstaat vaak naar aanleiding van een MDT on Tour scholenbezoek of MDT-kort project.

Gemeenten

Zowel in de proeftuinfase als in de reguliere regeling zijn gemeenten regelmatig betrokken bij MDT-projecten. In 2023 is ingezet op het versterken en beter structureren van de samenwerking met gemeenten. Zij zijn een belangrijke partner om MDT duurzaam in te bedden in de lokale samenleving. Dit kan onder andere doordat gemeenten MDT opnemen in het lokale (jeugd)beleid en verankeren als instrument in de sociale basis. Door te werken aan het versterken van de samenwerking wordt MDT op lokaal niveau toegankelijker gemaakt voor jongeren en wordt inzichtelijker gemaakt wat MDT voor gemeenten kan betekenen. Via meerdere lijnen is reeds contact met gemeenten waarbij gemeenten soms ook actief betrokken zijn bij MDT-projecten.

Versterken gemeentelijk draagvlak

Gemeenten hebben aangegeven dat ze graag willen leren van elkaar. Dat helpt niet alleen de huidige gemeenten uit het MDT-netwerk, maar ook gemeenten die nog willen gaan aansluiten. Nieuwe gemeenten hoeven dan niet opnieuw het wiel uit te vinden.

In 2023 zijn vele gesprekken met gemeenten gevoerd om concrete vragen, behoeften en belemmeringen te verzamelen. Daarnaast wordt gewerkt aan businesscases die helpen bij het inzichtelijk maken van de effecten van MDT. Ook wordt meer bestuurlijk draagvlak gecreëerd door middel van de regionale samenwerkingsverbanden. Binnen die samenwerkingsverbanden komen diverse stakeholders (waaronder gemeenten) bijeen om de maatschappelijke impact en het eigenaarschap van MDT te vergroten. Er komen vele perspectieven aan bod en die worden goed benut om MDT door te ontwikkelen en te laten groeien. Uiteraard altijd met als doel om MDT aan te blijven sluiten bij jongeren en lokale opgaven. In 2024 wordt verder ingezet op het versterken van de samenwerking met gemeenten, zodat MDT verder ingebed kan worden in het lokaal (jeugd)beleid.

“Vanuit het MDT-jongerenpanel houd ik mij bezig met gemeenten enthousiasmeren over MDT. Zo zag ik dat MDT niet in mijn buurt is terwijl het veel te bieden heeft. Ik heb daarom MDT gepitched bij mijn gemeente, gemeente Woensdrecht, wat een mooie ervaring was. De gemeente is enthousiast en nu probeer ik ervoor te zorgen dat MDT aansluit bij de behoeftes van jongeren. Ik heb ervaren hoe het is om van waarde te zijn, en dat wil ik blijven doen in de toekomst!”

— Matthijs (22)
Lid MDT-jongerenpanel

MDT-kort als proeftuin voor gemeenten

Met MDT-kort kunnen gemeenten op een laagdrempelige manier kennismaken met MDT en ervaren hoe ze beleidsthema's kunnen aanpakken middels MDT. Dankzij de regeling van 2022-2023 voor gemeenten zijn 40 nieuwe en bestaande gemeenten gehonoreerd.

Bij 25 van die gemeenten heeft een werkbezoek plaatsgevonden om met lokale ambtenaren, wethouders en betrokken partners in gesprek te gaan over MDT als beleidsinstrument voor positief jeugdbeleid.

Aansluitend is de regeling van 2023-2024 gepubliceerd. Hiermee kunnen meer nieuwe en bestaande gemeenten kennismaken met MDT.

MDT-intensieve variant

Tijdens de eerste proeftuinen van MDT in 2018 en 2019 bleek dat kwetsbare jongeren gedurende hun MDT intensievere contactmomenten nodig hebben om tot (meer) structuur in hun leven te komen. Om die reden werd in 2019 de intensieve MDT-variant als proeftuin uitgevoerd. In subsidieregeling 4c zijn wederom negen gemeenten gestart met het aanbieden van de intensieve variant. Om deze gemeenten te ondersteunen worden projectleidersbijeenkomsten georganiseerd waarin gesprekken gevoerd worden met de betrokken stakeholders. Tijdens deze bijeenkomsten wordt op uitvoerend en bestuurlijk niveau gesproken over de variant en de mogelijkheden die het de jongeren en de maatschappij biedt.

In overleg met - onder andere - gemeenten is in 2023 besloten om de variant op te nemen in de reguliere subsidieregeling van 2024. Het betreft de bestaande variant (minimaal 320 uur in maximaal zes maanden) die jongeren structuur biedt, inzichten geeft in wat zij kunnen en willen en ze een stap verder brengt in het leven. Deze variant is hiermee toegankelijk geworden voor alle MDT-aanbieders.

Caribisch Nederland

Ook op Caribisch Nederland (CN) is er steeds meer aandacht voor MDT. Het MDT-project op Bonaire is in 2023 succesvol afgerond en momenteel vinden er gesprekken plaats met het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) voor een vervolg. Tevens is eind 2023 een MDT-project gestart op Sint-Eustatius om ook daar jongeren de kans te bieden om deel te nemen aan MDT.

MDT City Takeover

Om de bekendheid van MDT te vergroten heeft MDT - in samenwerking met verschillende organisaties en gemeente Nijmegen - de MDT City Takeover georganiseerd. Deze heeft op 21 december plaatsgevonden in Nijmegen.

Ruim 1.000 jongeren lieten zien welk effect het heeft als zij een actieve maatschappelijke rol aannemen in de samenleving. Door de hele stad werden 35 verschillende maatschappelijke activiteiten georganiseerd. Zo konden jongeren op het stadhuis meedenken over de inrichting van de stad, op speeddate met verschillende culturen, hun communicatie skills inzetten bij het maken van een media-rapportage of hun dancemoves laten zien in een dansworkshop met vluchtelingen. Dit en nog veel meer was te beleven tijdens de MDT City Takeover.

Bedrijfsleven

Voor MDT is het belangrijk om de betrokkenheid van het bedrijfsleven te blijven vergroten. Er is al sprake van een aanmerkelijke betrokkenheid - op lokaal en regionaal niveau - als co-financier en op het gebied van kennisdeling en het beschikbaar stellen van het netwerk van de ondernemer. Hierbij wordt door bedrijven in samenspraak met MDT-aanbieders in toenemende mate gebruik gemaakt van de mogelijkheden die Social Return On Investment (SROI) biedt om bij te dragen aan MDT. Een mooi voorbeeld hiervan is ABN AMRO. Het bedrijf leverde hun SROI in voor de gemeente 's Hertogenbosch bij MDT School des levens.

[Klik hier om meer te lezen over de SROI invulling van ABN AMRO](#)

MDT ondersteunt NL Onderneemt Maatschappelijk, de maatschappelijke projectorganisatie van VNO-NCW/MKB-Nederland, bij het verbinden van brancheorganisaties aan het MDT-netwerk. Hiermee kan invulling worden gegeven aan maatschappelijke betrokkenheid. Op dit moment ontwikkelen brancheorganisaties uit de tekortsectoren en het MDT-netwerk pilots. Deze pilots kunnen bij gebleken effectiviteit doorgroeien naar regulier MDT-aanbod en daarbij als voorbeeld dienen voor andere branches.

Maatschappelijke Alliantie zet, met ondersteuning van MDT, stappen in de ontwikkeling van Alliantie Springplank. Met dit initiatief worden jongeren, MDT-aanbieders, bedrijven en onderwijsinstellingen met elkaar verbonden. Het doel is om jongeren, met behulp van een buddysysteem, te ondersteunen bij het vinden van een passend MDT-traject, stage en/of werkplek. Door deze verbinding met het bedrijfsleven wordt de participatie van jongeren in de samenleving bevorderd. In 2024 wordt een aantal pilots opgestart met grote ROC's uit Rotterdam en Den Haag om als bouwstenen te dienen voor de uitwerking van de aanpak.

“Vanaf 2023 denk ik mee over hoe het bedrijfsleven beter betrokken kan worden bij MDT. Voor jongeren is dit erg belangrijk, zodat de stap van school, een tussenjaar of thuis zitten naar de arbeidsmarkt makkelijker wordt. Ik heb bijvoorbeeld meegedacht over een hackathon, waar bedrijven samen met verschillende jongeren in gesprek gingen over MDT, en mocht aansluiten bij gesprekken met een branchevereniging. Hier gaf ik aan wat voor mij als jongere belangrijk is binnen een MDT en de connectie met het bedrijfsleven. Het was fijn dat ik op die manier mijn mening kon delen zodat MDT nog beter kan aansluiten op de behoeften van jongeren.”

— Bilal (19)

Lid MDT-jongerenpanel

Regionale samenwerking

In 2023 zijn regionale samenwerkingsverbanden gevormd om bij te dragen aan een landelijk dekkend netwerk. De verantwoordelijkheid en regie lag daar waar mogelijk bij de regio.

In maart is, met partners uit alle regio's, de huidige regio-indeling van MDT vastgesteld. Sindsdien zijn 19 MDT-regio's operationeel. De partners uit de regio's hebben de regiofacilitatoren voorgedragen, die de samenwerking stimuleren en faciliteren. Sinds medio 2023 vormen zij de schakel met het landelijke MDT-team en dragen ze bij aan de landelijke doelen van MDT.

MDT IS MET 733 PROJECTEN* ACTIEF IN ALLE 19 REGIO'S

In onderstaande illustratie wordt duidelijk hoe de actieve projecten over de 19 regio's verdeeld zijn

733

TOTAAL
PROJECTBESTEMMINGEN

*In de regio's waar minder projecten worden aangeboden wonen naar verhouding ook minder jongeren dan in regio's waar meer projecten worden aangeboden. De verdeling is van de eind 2023 actieve MDT-projectbestemmingen (zowel regulier als MDT-kort). Een project is vaak in meerdere regio's actief, daardoor is het aantal projectbestemmingen groter dan het aantal actieve projecten eind 2023.

De regiofacilitatoren en regionale samenwerkingsverbanden spelen daar waar mogelijk in op de behoeften van het MDT-netwerk en de regio. Ze luisteren goed naar wat er leeft en nodig is om de jongeren in hun regio te betrekken. Zo ligt in de ene regio meer focus op het bevorderen van de mentale gezondheid en in de andere meer focus op het betrekken van ouders.

Ieder regionaal samenwerkingsverband werkt aan een:

- Regionaal dekkend en toegankelijk aanbod voor alle jongeren in de regio
- Divers MDT-aanbod voor alle jongeren in de regio
- Toename van deelnemende jongeren en organisaties
- Snelle, slagkrachtige inzet rondom maatschappelijk urgente ontwikkelingen
- Duurzame inbedding van MDT door MDT te laten landen in het beleid van het onderwijs, gemeenten, maatschappelijke organisaties, fondsen en bedrijven
- Bouwen aan een betekenisvol MDT-netwerk

Het stimuleren van deze regionale samenwerkingen werpt zijn vruchten af. Partners weten elkaar beter te vinden en trekken vaker gezamenlijk op richting het onderwijs en gemeenten. In Friesland is bijvoorbeeld te zien dat het MDT-netwerk samenwerkt in de communicatie richting nieuwe partijen, in de Overijsselse regio's wordt met de provincie samengewerkt, in Drenthe werd een MDT-congres georganiseerd en in Amsterdam werd een ontmoeting tussen de gemeenteraad en verschillende MDT-organisaties op touw gezet.

Met de opschaling in 2023 is het aanbod van MDT-trajecten ruim verdubbeld ten opzichte van 2020. Vooral in Limburg, Drenthe en regio Brabant Zuid-Oost is een grote toename te zien. Ook de deelname van jongeren is het meest gestegen in de landelijke gebieden: er is meer dan een verdubbeling te zien in Limburg, Drenthe, Friesland en de regio's Overijssel/IJssel en Gelderland Noord-Oost. De landelijke dekking van MDT is hiermee behoorlijk vergroot.

Meerdere gebieden lopen nog wat achter op de rest van Nederland ten aanzien van het aantal MDT-deelnemers. Er is relatief weinig deelname in West-Brabant, de Betuwe, Noord-Limburg en Zeeuws-Vlaanderen.

3.7

MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

MDT-projecten raken veel verschillende maatschappelijke thema's en spelen in op diverse behoeften vanuit de samenleving en jongeren zelf. In 2022 zijn vijf thema's geïdentificeerd waarbij MDT extra van waarde kan zijn.

Deze thema's zijn op verschillende manieren aangedragen. De thema's eenzaamheid, kansengelijkheid en inburgering en integratie komen uit het coalitieakkoord Kabinet Rutte IV 2022. Het MDT-jongerenpanel heeft het thema mentale gezondheid aangedragen. En als laatste is gebleken dat MDT en de sportwereld veel dezelfde doelstellingen hebben, zoals het activeren van jongeren en het bevorderen van sociale participatie. Om deze reden is sport als vijfde thema opgenomen.

Het afgelopen jaar heeft MDT extra ingezet op deze thema's, omdat de uitdagingen groot zijn. Daarnaast zet MDT in op het inzichtelijk maken van de maatschappelijke waarde en impact van MDT-projecten

voor jongeren, lokale- en nationale overheden en andere belangrijke stakeholders. In 2023 is een start gemaakt met het opstellen van maatschappelijke businesscases.

De maatschappelijke thema's en businesscases vormen samen de 'thematische aanpak' van MDT.

1. Eenzaamheid
2. Inburgering en integratie
3. Kansengelijkheid (met speciale aandacht voor het thema schulden)
4. Mentale gezondheid
5. Sport
6. Maatschappelijke businesscases

In het kader van deze aanpak wordt intensief samengewerkt met verschillende ministeries en lokale overheden zoals gemeentes en het onderwijs. Het doel is om MDT aan te laten sluiten op bestaand beleid en urgente maatschappelijke opgaven.

Tegelijkertijd gebruiken landelijke en lokale beleidsmakers MDT om invulling te geven aan reguliere beleidsprogramma's en wordt MDT steeds meer opgenomen in landelijk en lokaal beleid.

1. EENZAAMHEID

Intro

In het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' is benoemd dat waardig ouder worden een belangrijk maatschappelijk thema is en dat ontmoetingen tussen jongeren en ouderen - via MDT - daar een belangrijke positieve bijdrage aan kunnen leveren. MDT zet niet alleen in op 'waardig ouder worden', maar ook op het tegengaan van eenzaamheid onder andere doelgroepen.

Het tegengaan van eenzaamheid is verbonden aan twee pijlers van MDT: het ontmoeten van anderen buiten de eigen leefwereld en iets doen voor een ander. Bovendien kan het meedoen aan een MDT-project bijdragen aan het ervaren van meer zingeving, wat eenzaamheid kan verminderen. Deze meerwaarde van MDT voor het tegengaan van eenzaamheid werkt twee kanten op. MDT-deelnemers helpen andere mensen (ouderen, nieuwkomers, jongeren of mensen met een beperking) en een MDT-project kan bijdragen aan het verminderen van eenzaamheid onder de deelnemende jongeren zelf.

Voortgang thematische aanpak eenzaamheid 2023

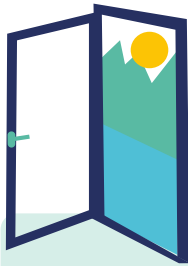
MDT werkt samen met het actieprogramma Eén tegen eenzaamheid van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, met als doelstelling elkaar te versterken en eenzaamheid tegen te gaan. Eén tegen eenzaamheid vermindert eenzaamheid door lokale coalities te smeden van gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijven, burgerinitiatieven en instellingen.

Eén tegen eenzaamheid en MDT hebben een kwartiermaker aangesteld, omdat het een uitdaging is om goed aan te sluiten op lokaal beleid van bijvoorbeeld gemeenten op het thema eenzaamheid. De kwartiermaker enthousiasmeert en ondersteunt gemeenten bij het toepassen van MDT voor de vermindering van eenzaamheid in hun lokale coalities.

De samenwerking heeft in 2023 het volgende opgeleverd:

- MDT is toegetreden tot de Nationale Coalitie van Eén tegen eenzaamheid om de samenwerking tussen beide partijen te versterken.
- MDT is opgenomen in de toolkit van Eén tegen eenzaamheid als één van de instrumenten om eenzaamheid te verminderen.
- 80% van de gemeenten is aangesloten bij Eén tegen eenzaamheid en wordt via mailings, webinars en adviseurs bereikt over het aanbod van MDT en bijvoorbeeld nieuwe subsidieregelingen.
- Wederzijdse deelname aan kennissessies, webinars en inspiratiesessies om gemeenten en andere maatschappelijke stakeholders te inspireren en met elkaar te verbinden.

Eenzaamheid kan iedereen overkomen, zo blijkt wel uit de verhalen van verschillende MDT-deelnemers en leden van het MDT-jongerenpanel. Door het faciliteren van ontmoetingen en het tegengaan van eenzaamheid draagt MDT ook bij aan het verbeteren van de mentale gezondheid van jongeren. Van de reguliere MDT-projecten in 2023 was 13% concreet bezig met het thema eenzaamheid. Daarnaast heeft 28% van de MDT-projecten eenzaamheid genoemd in de subsidieaanvraag.

Lees hier het [verhaal van Fenne](#) en het [verhaal van Salwa](#).

2. INBURGERING EN INTEGRATIE

Intro

MDT draagt op verschillende manieren bij aan de inburgering en integratie van nieuwkomers. Bij MDT-projecten kunnen jongeren, die al geruime tijd in Nederland wonen, bijvoorbeeld als maatje aan een nieuwkomer gekoppeld worden. Daarnaast zijn er ook MDT-projecten die zich rechtstreeks richten op nieuwkomers. Deze projecten helpen onder andere bij het ontwikkelen van vaardigheden om een sociaal netwerk op te bouwen en het leren van de Nederlandse taal.

Voortgang thematische aanpak inburgering en integratie 2023

De inzet op nieuwkomers via MDT is van meerwaarde. Het blijkt dat MDT-projecten die zich richten op het versterken van het inburgeringsbeleid in de praktijk goed werken en dat nieuwkomers door het doen van een MDT-project beter en sneller landen in Nederland. Sterker nog: een van de MDT-projecten Wereldmeiden² is opgenomen in de database met effectieve interventies van het RIVM en partners en heeft de erkenning op het niveau Goed Onderbouwd verkregen. Circa 13% van de MDT-projecten is concreet bezig met de integratie van nieuwkomers. Bij de bestaande projecten is in 2023 een toename te zien van het aantal jongeren dat zich hiervoor inzet.

² Wereldmeiden is een maatjesproject waarin een zeer diverse groep van meisjes al sportend hun netwerken voor elkaar ontsluiten en van elkaars leven en achtergrond leren. Binnen dit project sporten Nederlandse meiden een half jaar lang één keer per week samen met meiden met een vluchtelingenachtergrond.

In 2023 is het aantal maatschappelijke organisaties en gemeenten dat zich via MDT inzet om nieuwkomers beter te laten landen gestegen en is het aanbod verspreid over alle regio's in het land. Gemeenten geven aan dat zij MDT zien als goede aanvulling op het inburgeringsbeleid om de integratie van jonge nieuwkomers in de samenleving te bevorderen.

“Wij vinden dat iedere jongere een kans verdient om iets van zijn of haar leven te maken en sommigen moeten we daar een handje bij helpen. MDT draagt hieraan bij door jongeren te helpen bij het ontwikkelen van hun talenten. Zo kunnen zij zelfstandige volwassenen worden die meedoen in de samenleving. Dat is niet alleen goed voor de jongeren zelf, maar ook voor Deventer als geheel.”

— Ron König

Burgemeester gemeente Deventer

Bekijk het MDT-project Impacter uit Deventer

Naast de spreiding over het land en betere aansluiting op lokaal beleid, is in 2023 ook extra inzet gepleegd om beter aan te sluiten op landelijk beleid vanuit het Ministerie van Social Zaken en Werkgelegenheid (SZW). In 2023 is de samenwerking tussen MDT en het Ministerie van SZW geïntensiveerd en is er in samenwerking met het veld (NOV bestuurlijk partner MDT, COA) een pilot ontwikkeld die in Q2 van 2024 van start gaat. In de pilot kunnen jonge nieuwkomers van zes AZC-locaties, die onder andere op de wachtlijst staan voor onderwijs, verbonden worden aan MDT-projecten in de buurt. Het doel hiervan is om jongeren uit AZC's sneller te laten integreren door ze in een vroeg stadium een MDT te laten doen.

Stichting Workshop, die mensen helpt met participatie en talentontwikkeling, kreeg in de gaten dat jongeren in het AZC in 's-Gravendeel weinig om handen hadden. Samen met de gemeente Hoeksche Waard, waartoe 's-Gravendeel behoort, is de stichting het project Van COA naar CAO gestart afgelopen voorjaar. Beide partijen vonden een MDT-project heel passend, omdat dat talentontwikkeling, verbreding van het netwerk en vrijwilligerswerk voor jongeren tot 30 jaar stimuleert.

[Lees hier meer over het project](#)

3. KANSENGELIJKHEID

Intro

MDT is er voor álle jongeren en geeft hun de mogelijkheid aan hun toekomst te werken. Er zijn meerdere MDT-projecten die zich op jongeren in een minder kansrijke positie richten. Denk aan jongeren zonder startkwalificatie die door het doen van een MDT beter hun weg weten te vinden richting onderwijs of werk.

Voortgang thematische aanpak kansengelijkheid 2023

In 2023 is ingezet op het versterken van de samenwerkingen met het onderwijs en gemeenten, zodat zoveel mogelijk jongeren kunnen kennismaken met MDT. In 2023 is ruim de helft (58%) van de jongeren via school in aanraking gekomen met MDT.

In 2023 is de samenwerking tussen MDT en Caribisch Nederland ook voortgezet en uitgebreid. Bonaire deed voor het tweede jaar mee en eind 2023 is MDT van start gegaan op Sint-Eustatius. Jongeren die een MDT doen in Caribisch Nederland krijgen dezelfde kansen als MDT-jongeren in Europees Nederland. Daarnaast richten steeds meer MDT-projecten zich in het bijzonder op jongeren in een minder kansrijke positie.³

Lelystad

Sam Lauwers voerde tijdens haar MDT bij Challenge Up campagne om werk- en stageplekken toegankelijk te maken voor jongeren met een beperking. Bij veel stageplekken werd zij afgewezen omdat zij in een rolstoel zit, maar bij Welzijn Lelystad boden zij haar wel een stageplek. Sam wilde het vinden van een werk- of stageplek makkelijker maken voor andere jongeren met een beperking. “Vanuit de communicatieafdeling kwam het verhaal dat ik graag iets wilde doen voor jongeren met een beperking en Challenge Up wilde me daar gelijk bij helpen. Als MDT zou ik de belangen van jongeren met een beperking behartigen. Samen met de jongerencoach heb ik een plan gemaakt om te normaliseren dat jongeren zoals ik ook gewoon aan een stageplaats kunnen komen.”

Schuldenaanpak als onderdeel van de thematische aanpak kansengelijkheid

Een belangrijk onderdeel van de thematische aanpak kansengelijkheid is specifiek de aanpak van schulden. Schuldenproblematiek is een groeiend probleem onder jongeren. Uit cijfers van het [Nibud \(2022\)](#) blijkt dat één op de vijf jongeren te maken heeft met (ernstige) betaalproblemen. Geldzorgen en schulden zorgen voor stress, schaamte en eenzaamheid. Het zorgt ervoor dat jongeren belemmerd worden in het bouwen aan hun toekomst en het meedoen in de maatschappij, waardoor hun ontwikkeling stil kan komen te staan.

In het MDT-netwerk krijgen schulden onder jongeren aandacht, wat aansluit bij de ambitie van MDT om kansengelijkheid te vergroten zoals genoemd in het coalitieakkoord.

³ In 2023 was dit 45% van de lopende MDT-projecten in subsidieronde 5a.

MDT kan in verschillende fases iets betekenen voor jongeren met (beginnende) schulden en de schuldenaanpak van de gemeente versterken:

- MDT kan helpen om toekomstige schulden te voorkomen, bijvoorbeeld middels het ontwikkelen van financiële vaardigheden als onderdeel van een MDT-traject;
- MDT kan helpen om jongeren in beeld te krijgen (vroegsignalering) door dit bespreekbaar te maken binnen projecten;
- MDT kan parallel aan schuldhulpverlening helpen met het opbouwen van toekomstperspectief doordat jongeren aan de slag gaan met hun eigen wensen en ambities;
- MDT kan helpen bij de nazorg van jongeren in de schuldhulpverlening;
- MDT kan worden ingezet als maatschappelijke tegenprestatie.

Voortgang aanpak schulden 2023

MDT werkt aan de inzet van MDT voor jongeren met betalingsproblematiek door de samenwerking op te zoeken met bestaande (beleid) programma's en initiatieven waarin jongeren met (beginnende) schulden centraal staan. In 2023 zijn gesprekken gevoerd met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Financiën, alsmede partners van de [aanpak geldzorgen, armoede en schulden](#). Komend jaar verkent MDT met meerdere gemeenten en partners hoe MDT in hun gemeente een bijdrage kan leveren voor jongeren met schulden. Hierin wordt waar relevant ook gekeken naar de inzet van MDT voor jongeren die gedupeerd zijn door de toeslagenaffaire.

Pilot in de gemeente Arnhem en maatschappelijke businesscase

In de gemeente Arnhem wordt MDT Time of Your Life ingezet als maatschappelijke tegenprestatie voor de (gedeeltelijke) aflossing van schulden, binnen de Jongeren Perspectief Fonds (JPF) aanpak. Hiervoor is een [maatschappelijke businesscase](#) opgesteld.

“Voor ons is MDT een win-win situatie voor iedereen, naast het aflossen van schulden is een jongere bezig met talentontwikkeling en weer een toekomstperspectief krijgen. Jongeren kunnen weer gaan dromen!”

— Radjshrie Jurawan

Bestuursadviseur bestaanszekerheid en financieel perspectief bij gemeente Arnhem

4. MENTALE GEZONDHEID

Intro

De mentale gezondheid van jongeren staat onder druk en steeds meer jongeren ervaren psychische klachten. MDT kan op lange termijn een preventieve werking hebben bij het voorkomen en verminderen van mentale klachten onder jongeren. Dat maakt dit thema van cruciaal belang en daarom staat binnen elk MDT-project de mentale gezondheid van jongeren centraal. MDT biedt jongeren een sociaal vangnet, geeft ze perspectief en maakt ze weerbaarder voor de toekomst. MDT biedt jongeren een omgeving waarin zij zich veilig, gezien en gewaardeerd kunnen voelen.

“Bij Next Up zien we dat MDT een positieve bijdrage kan leveren aan de mentale gezondheid van jongeren. Door het initiatief bij de jongeren te laten, erkenning te geven en aandacht te hebben voor wat hen echt motiveert, ervaren ze vaak een boost in hun zelfvertrouwen. Daarnaast zorgt de samenwerking met en voor anderen ook voor sociale verbondenheid, wat de veerkracht en welzijn van jongeren bevordert.”

— Bas Krans
Projectleider MDT Next Up

Voortgang thematische aanpak mentale gezondheid 2023

Op het thema mentale gezondheid is ook in 2023 actief verbinding gezocht met het MDT-netwerk en jongeren zelf. Er zijn verschillende gesprekken gevoerd om ervoor te zorgen dat de behoeften van het netwerk en jongeren meegenomen worden in de acties die MDT op dit thema gaat ondernemen.

Om projecten extra te ondersteunen op dit thema, heeft MDT in 2023 samen met Afdeling Buitengewone Zaken actief ingezet op het ontwikkelen van tools en handvatten waarmee jongeren onderling en met hun coaches het gesprek kunnen aangaan over hun mentale gezondheid. Deze tools zijn in co-creatie met jongeren en MDT-organisaties vormgegeven.

In 2023 verkende MDT een verdere aansluiting bij het programma Mentale Gezondheid van ons Allemaal van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, waar MDT wordt erkend als waardevol middel om mentale gezondheid in de buurt te bevorderen.⁴

“Eerder hebben wij als jongerenpanel van MDT het belang van mentale gezondheid onder jongeren benadrukt. Hierdoor is mentale gezondheid ook één van de centrale thema’s geworden van MDT. Afgelopen jaar heb ik actief bijgedragen aan MDT in Actie. Tijdens een sessie met het MDT-jongerenpanel ben ik dieper ingegaan op de vraag hoe MDT jongeren met mentale gezondheid kan ondersteunen. Als panel blijven we het belang benadrukken van het aanpakken van de mentale welzijnsbehoeften van jongeren en het vormgeven van concrete oplossingen hiervoor. Door deze ervaring heb ik geleerd dat wij als jongeren veel voor elkaar kunnen betekenen. Spreek je uit en steun elkaar!”

— Chinyere (23)
Lid MDT-jongerenpanel

⁴ [Voortgangsrapportage aanpak ‘Mentale gezondheid: van ons allemaal’](#)

Amsterdam

Utrecht

Een voorbeeld van een MDT-project dat inzet op mentale gezondheid is Talent Trip, waarbij jongeren actief aan hun persoonlijke en professionele ontwikkeling werken. Jongeren volgen trainingen om hun mindset positief te (leren) beïnvloeden en kunnen ervoor kiezen om een persoonlijke challenge te doen op het thema mentale gezondheid.

Een ander voorbeeld is het MDT-project School des Levens waarbij jongeren zich samen inzetten voor de wijk. Jongeren volgen daarnaast een trainings- en begeleidingsprogramma op basis van hun eigen behoeftes waarin thema's als identiteit, zelfbeeld, communicatie en social skills centraal staan. Zo werken jongeren aan hun eigen mentale gezondheid en toekomstperspectief.

Den Haag

Utrecht

Den Bosch

Eindhoven
Eindhoven

5. SPORT

Intro

MDT en sport versterken elkaar. Sport draagt bij aan de mentale en fysieke gezondheid van mensen en dus is sterk, voldoende en divers sportaanbod van maatschappelijk belang. Daarnaast kunnen mensen zich aan de hand van sport ontwikkelen en zijn veel jongeren betrokken bij sport. Toch is het lastig om jongeren als deelnemer en vrijwilliger betrokken te houden bij de sportsector. MDT biedt mogelijkheden om daar iets aan te doen, omdat jongeren middels verschillende MDT-projecten in aanraking komen met sport. In de sportsector komen veel stakeholders en maatschappelijke belangen samen, waarmee MDT haar bereik en maatschappelijke impact kan vergroten.

Voortgang thematische aanpak sport 2023

MDT werkt samen met het Ministerie van Volksgezondheid, Wetenschap en Sport om MDT aan de sportsector te verbinden. Dit is nodig om goed aan te sluiten bij de lokale ontwikkelingen in de sector. NOC*NSF heeft de opdracht gekregen om hier invulling aan te geven en in het kader daarvan is een kwartiermaker sport aangesteld. Deze opdracht loopt tot (in ieder geval) eind 2025.

In 2023 zijn deze resultaten behaald:

- Er is een groeiend aanbod van MDT-organisaties die MDT-projecten aanbieden met een focus op sport. In de reguliere MDT-subsidieregeling van 2023 zijn 12 nieuwe MDT-projecten gehonoreerd die volledig op sport gericht zijn;
- Er zijn nieuwe MDT-projectconcepten ontwikkeld om jongeren via MDT bij de sportsector te betrekken. Bijvoorbeeld met de gemeente Heerlen, de gemeente Lingewaard en gemeente Nieuwegein. Zie een voorbeeld van gemeente Lingewaard op de volgende pagina;
- MDT is opgenomen in de uitvoeringsstrategie van 37 lokale sportakkoorden;

- Er zijn vijf landelijke netwerken van sportorganisaties die in 2024 met MDT aan de slag willen gaan (sportbonden, gemeenten/sportserviceorganisaties, District Spots, TeamNL-centra en evenementen);
- Er zijn communicatiemiddelen over MDT x Sport ontwikkeld, zoals de [NOC*NSF website](#) en projectvoorbeelden zoals de ervaring van de [gemeente Lingewaard](#).

Lingewaard

Gemeente Lingewaard voert een MDT-kort project uit met de sportserviceorganisatie, om de kwaliteit van vrijwilligers bij zes sportverenigingen te versterken. Middels een enquête zijn de doelen en behoeften van de sportverenigingen op het gebied van vrijwilligers in kaart gebracht. Op basis daarvan is het programma vormgegeven en hebben 88 jongeren deelgenomen om zich te ontwikkelen tot bijvoorbeeld trainer, coach of scheidsrechter.

6. MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASES ALS ONDERDEEL VAN DE THEMATISCHE AANPAK

MDT streeft duurzame inbedding in de samenleving na. Om dat proces kracht bij te zetten, wordt de maatschappelijke waarde van MDT-projecten inzichtelijk gemaakt voor lokale- en nationale overheden en andere belangrijke stakeholders. Hiermee wordt zowel het draagvlak als de bekendheid van MDT vergroot.

Als onderdeel van de thematische aanpak werkt MDT aan het opstellen van maatschappelijke businesscases. Hiermee worden - waar mogelijk - de financiële kosten en baten van een MDT-project in kaart gebracht. Om daartoe te komen wordt eerst een impact narratief opgesteld.

In 2023 is de eerste maatschappelijke businesscase ontwikkeld en wel rondom het MDT-project Time of Your Life in Arnhem. Bij dit MDT-project kijkt een coach samen met de jongere naar diens wensen en dromen. In het specifieke traject waarvoor de maatschappelijke businesscase is opgesteld, werkt MDT Time of Your Life samen met de gemeente Arnhem en het Jongeren Perspectief Fonds. Jongeren kunnen via dit traject hun schulden (deels) aflossen via de Jongeren Perspectief Fonds-aanpak door het uitvoeren van een tegenprestatie via een MDT-traject bij Time of Your Life.

[Klik hier voor de factsheet](#)

De verspreiding van deze businesscase heeft in de media veel tractie opgeleverd. Zie [Binnenlands Bestuur](#), [De Gelderlander](#), [De Arnhemse Koerier](#) en [Omroep Gelderland](#).

“Bij MDT TOYL ben ik in contact gekomen met andere jongeren in vergelijkbare situaties zoals ik. Ik zag waar zij begonnen zijn en waar ze nu staan. Toen dacht ik: dit kan ik ook. De groei zien die andere jongeren doormaken motiveerde mij om ook mijn problemen aan te pakken.”

“Bij Plangroep lag de nadruk alleen op het aflossen van mijn schulden en miste ik de persoonlijke begeleiding. Bij MDT TOYL vond ik deze begeleiding wel. Er werd gevraagd hoe het met mij ging en ik werkte samen met mijn begeleider aan wat ik wilde bereiken, los van mijn schulden. Ik kreeg hier weer toekomstperspectief en grip op mijn leven en weet nu dat ik nooit meer terug wil vallen in de schulden.”

4

TOEKOMSTBLIK

Het doel van MDT is om alle jongeren tussen de 12 en 30 jaar de kans te geven een MDT te volgen die aansluit bij hun interesses, behoeften en levensfase. De voortgang in 2023 heeft ervoor gezorgd dat MDT weer een stap dichterbij dat doel is gekomen. Dat wat afgelopen jaar in gang is gezet, wordt in 2024 gecontinueerd. MDT blijft inzetten op de vijf ambities: vergroten van de bekendheid, vergroten van het aanbod, vergroten van het aantal deelnemers en het realiseren van een landelijk dekkend netwerk van vraag en aanbod. Daarbij zal in 2024 meer focus gelegd worden op de kwaliteit van MDT en het zichtbaar maken van de impact van MDT. Samen zorgt dit ervoor dat MDT steeds meer een vanzelfsprekendheid wordt.

4.1

MDT blijft inzetten op de vijf ambities, én kwaliteit en impact

In 2024 wordt onverminderd ingezet op het bekender en geliefder maken van MDT. De bekendheidsstrategie wordt gekoppeld aan het zichtbaar maken van de impact van MDT. De beginfase van MDT is nu voorbij. Het programma en vele MDT-projecten hebben een aantal jaren ervaring opgedaan en de impact van MDT wordt daarmee steeds zichtbaarder. Het is daarom tijd om de focus te verleggen van ‘Wat is MDT?’ naar ‘Dit is de impact van MDT’. Er komen twee campagnes: één rondom MDT en sport en één rondom MDT en mentale gezondheid. Welke impact maakt MDT op die thema's? Wat maken MDT-deelnemers mee en hoe ontwikkelen zij zich? Hiervoor zal MDT intensief samenwerken met het netwerk en de regio's. Op deze manier wordt MDT in de etalage gezet als een kans die jongeren niet willen missen. Het wordt een vanzelfsprekendheid.

Het MDT-onderzoek en de meerjarige monitor zullen in 2024 voortgezet worden, want dat blijft van grote waarde bij het inzichtelijk maken van de impact. Daarnaast zal de impact verder uitgelicht worden door het ontwikkelen van businesscases die raken aan de maatschappelijke thema's waar MDT op inzet. Deze businesscases maken de maatschappelijke en financiële waarde van MDT-projecten inzichtelijk, wat helpt om nieuwe gemeenten, bedrijven en maatschappelijke organisaties te enthousiasmeren voor MDT en het bestaande MDT-netwerk te behouden.

Eind 2023 is de subsidieregeling MDT voor 2024 gepubliceerd. Daarnaast wordt toegewerkt naar de subsidieregeling voor 2025. Deze subsidierondes hebben als doel om het bestaande MDT-netwerk te behouden en te laten groeien en nieuw netwerk te laten aansluiten bij MDT. De subsidieregeling van 2024 staat van 1 februari tot 1 mei open. Het streven is om binnen deze regeling weer minimaal 100.000 MDT-trajecten toe te kennen. Daarnaast staat in 2024 ook de MDT-kort subsidieregeling weer open. Deze subsidieregeling speelt in op de behoefte vanuit het veld om laagdrempelig een eerste ervaring op te doen met MDT, waarna partijen en jongeren kunnen doorstromen naar de reguliere MDT-subsidieregeling. Zo wordt een bredere groep van nieuw netwerk aangesproken en verbonden aan MDT.

Groei vraagt ook om extra aandacht voor kwaliteit, want alle jongeren moeten de kans krijgen om een kwalitatief hoogwaardig MDT-traject te volgen. Door een kwalitatief goede MDT-reis te doorlopen en een positieve ervaring op te doen met vrijwilligerswerk, wordt de kans aanzienlijk vergroot dat jongeren kritische en betrokken burgers blijven en zich vrijwillig inzetten voor de (lokale) samenleving. Daarom wordt in 2024 extra ingezet op het waarborgen van de kwaliteit van MDT. Tijdens diverse sessies zal met partijen uit het netwerk, praktijkonderzoekers van het MDT-prooflabel en jongeren van het MDT-jongerenpanel gekeken worden naar de visie van MDT op kwaliteit. Wat wordt verstaan onder kwaliteit en welke instrumenten heeft MDT nodig om die kwaliteit te kunnen meten, verbeteren en monitoren? Door de kwaliteitsvisie te verduidelijken en de kwaliteitsinstrumenten daarop bij te stellen zal MDT de kwaliteit in de toekomst kunnen blijven waarborgen.

In 2024 zullen de MDT-regiofacilitatoren, samen met hun regio, tot een gedegen regiostrategie en werkagenda komen. Daarnaast ontmoeten alle regio's en partijen elkaar tijdens de tweede landelijke regionale (beslis)dag. Vanuit de regionale samenwerkingsverbanden zal iedere regio een bijdrage leveren aan de vijf ambities van MDT binnen de eigen regio.

Naast de landelijke (beslis)dag voor regionale samenwerking zal in juni 2024 ook een MDT Landelijke Netwerkdag plaatsvinden. Om het MDT-netwerk te behouden en blijvend aan MDT te verbinden is het van belang dat het netwerk kan meedenken over de doorontwikkeling van MDT en het duurzaam inbedden van MDT in de lokale samenleving. Tijdens de MDT Landelijke Netwerkdag kan het netwerk elkaar ontmoeten, ervaringen uitwisselen en tegelijkertijd meedenken over de doorontwikkeling en inbedding van MDT.

4.2

MDT als vanzelfsprekendheid

Alle stappen die in 2024 gezet worden leiden tot een toekomst waarin MDT steeds meer een vanzelfsprekendheid is. Een toekomst waarin er voor iedere jongere een passend MDT-traject is. Een toekomst waarin MDT aansluit bij diverse doelgroepen, plekken en levensfasen.

Zo kunnen alle jongeren versterkt worden op die momenten dat zij het nodig hebben en op een manier die aansluit bij hun interesses en behoeften. Zij krijgen de kans zich in te zetten voor maatschappelijke vraagstukken en zelf vraagstukken te agenderen. Dat creëert een toekomst waarin jongeren omkijken naar de ander, uit hun 'bubbel' komen en zichzelf ontwikkelen. Een beweging die niet alleen de jongeren, maar onze samenleving als geheel ten goede komt!

5

ERVARINGSVERHALEN

5.1

ERVARINGEN VAN JONGEREN

“Het gaat nu best wel goed met mij. Dat is tijdens MDT heel geleidelijk verbeterd en daar ben ik heel blij om. Ik laat mezelf meer zien en heb veel meer zelfvertrouwen. Ik vind het makkelijker om met mensen te communiceren. Die drempel die ik eerst ervaarde, is een kleine plint geworden.”

— Mare (20)

Deelnemer MDT Zoek het uit!

[KLIK HIER VOOR HET HELE VERHAAL VAN MARE](#)

“Ik zag hoe mensen loskwamen door te praten over hun problemen. Het helpt, omdat je je niet meer alleen voelt. Je realiseert je: ik ben niet de enige die zich eenzaam voelt. MDT verdient echt meer bekendheid. Het is iets wat ons allemaal kan helpen.”

— Rashawn (20)

Deelnemer MDT Young Impact

[KLIK HIER VOOR HET HELE VERHAAL VAN RASHAWN](#)

“Alles wat ik nu geleerd heb, kan ik inzetten om mensen te helpen die ook een actie willen opzetten voor het klimaat. Het is heel goed dat wij opstaan voor wat we belangrijk vinden. Dat wij onze stem laten horen. Onze stem doet ertoe. Dat idee wil ik graag doorgeven aan anderen.”

— Isabelle (24)

Deelnemer MDT Fair Future Generators

[KLIK HIER VOOR HET HELE VERHAAL VAN ISABELLE](#)

“Je moet op je zestiende of zeventiende al kiezen wat je wilt doen. Veel jongeren weten dan nog helemaal niet wie ze echt zijn. Bij MDT Follow Your Dreams voelde ik me gezien, gehoord en begrepen. Ik voelde dat ik weer een doel had, dat ik niet voor niets op aarde was. Dat gevoel was zo fijn, zo sterk en zo krachtig.”

— Fadoua (30)

Deelnemer MDT Follow Your Dreams

[KLIK HIER VOOR HET HELE VERHAAL VAN FADOUA](#)

“Ik wilde naast mijn baan graag iets voor ouderen doen. Ik vind het een heel somber idee dat sommigen vereenzamen en de zin in het leven verliezen. Het geeft me een heel positief gevoel dat ik echt kan doen voor Simone (red. oudere waar Roseline als maatje aan gekoppeld is). Ik vind het leuk dat zij zo geïnteresseerd is in mijn achtergrond, mijn leven en dat ik een inkijkje krijg in hoe haar leven was en nu is.”

— Roseline (22)

Deelnemer MDT Jong + Oud = Goud

[KLIK HIER VOOR HET HELE VERHAAL VAN ROSELINE](#)

“Positieve bekrachtiging is enorm belangrijk voor jongeren en hun ontwikkeling. MDT is een goed instrument om jongeren nieuwe vaardigheden op te laten doen en hen te laten ervaren dat ze van betekenis kunnen zijn voor de maatschappij. Als ze die erkenning vervolgens ook terugkrijgen vanuit jongerenwerkers, docenten of ouders, dan groeien ze écht. Daarnaast helpt MDT jongeren om een netwerk op te bouwen. Zo kunnen ze toewerken naar een stabiele toekomst.”

— M'hamed Yahia
Sociaal werker bij LEV

“De impact die we met zijn allen hebben op jongeren op zo'n cruciaal moment in hun leven, dat is waar we het voor doen. Er is ruimte en tijd nodig om jongeren in hun kracht te zetten. School heeft dat niet zo één, twee, drie. Wat je ziet is dat zo'n persoon bij ons een hele andere houding laat zien dan op school.”

— Bram Langelaar
Projectleider bij MDT Vitesse United

[KLIK HIER VOOR HET HELE VERHAAL VAN BRAM LANGELAAR](#)

“Wat in 2019 begon als Overijsselse proeftuin, is nu uitgegroeid tot een project met ruim zestig locaties door het hele land. Elk jaar doen zo'n 1.500 jongeren mee. De jongeren delen hun netwerken met elkaar, maken vrienden en hebben vooral veel lol.”

— Willie Westerhof
Projectleider bij MDT Wereldmeiden en Wereldgozers

[KLIK HIER VOOR HET HELE VERHAAL VAN WILLIE WESTERHOF](#)

“Ik geloof dat MDT een goede aanvulling is op het onderwijs. Ik zie hier in Rotterdam-Zuid ontzettend veel mooie mensen rondlopen en goede initiatieven ontstaan. Als we leerlingen daarmee in contact kunnen brengen en hen laten ervaren hoe het is om van betekenis te zijn, heeft dat een enorme maatschappelijke waarde. Ik geloof dat die positieve benadering jongeren helpt om juiste keuzes te maken.”

— Wijnand Smits

Docent bij scholengroep De Passie

[KLIK HIER VOOR HET HELE VERHAAL VAN WIJNAND SMITS](#)

“Onze studenten kijken niet graag naar binnen, omdat de meesten veel hebben meegemaakt. Bij deze MDT-trainingen doen ze dat wel. Ze leren daardoor onder meer hoe ze beter om kunnen gaan met moeilijke situaties. Ze leren over hun kwaliteiten, over hoe je je grenzen verlegt en over hun plek in de maatschappij. Ook leren ze heel goed samenwerken. Dit programma brengt ze als klas bij elkaar. Daardoor voelen ze zich veiliger en is de drempel om naar school te komen lager.”

— Anny Sheikh

Docent op het Zadkine Startcollege

Dit citaat is afkomstig uit een artikel van Young Impact

[KLIK HIER OM HET HELE ARTIKEL TE LEZEN](#)

“De maatschappelijke dienstdtijd inspireert jongeren om zich in te zetten voor hun stad. Want jong geleerd, is oud gedaan.”

— Hubert Bruls

Burgemeester gemeente Nijmegen

[KLIK HIER OM HET HELE ARTIKEL TE LEZEN](#)

“In Arnhem kunnen jongeren hun schulden niet alleen met stukjes inkomen aflossen, maar ook door zich in te zetten voor de maatschappij. Je betaalt wat je kunt en gaat voor het overige deel via MDT aan de slag. Zo'n 20 jongeren uit onze stad gingen via MDT al hun schulden en hun toekomst aan. Met succes. Zo ontmoette ik een jongen die zijn passie in het kappersvak vond nadat hij via MDT stage kon lopen bij een barber. Daarnaast knipte hij andere jonge mensen die het niet breed hebben. Zo kon hij iets bijdragen met iets dat hij écht leuk vindt.”

— Mark Lauriks

Wethouder gemeente Arnhem

“Wij hopen natuurlijk dat de jongeren zó enthousiast worden dat ze hun pad weer kunnen vinden. En als dat niet bij ons is, is dat niet erg. Wij vinden het ook leuk als bedrijf om ons open te stellen en mensen te laten zien hoe het hier werkt.”

— Robert Bekkema
Recruiter bij PostNL

[KLIK HIER VOOR HET HELE VERHAAL VAN ROBERT BEKKEMA](#)

“Wij vinden de oplossing die we met Local Heroes hebben prachtig. En als er een andere partij komt die hetzelfde wil, staan we daar zo lang we de tijd en vrijwilligers hebben voor open. Als je de kans krijgt als bedrijf of organisatie om met een MDT samen te werken, raad ik het zeker aan. Je wordt er alleen maar sterker van.”

— Ton Hoogduin
Coordinator Museum of Humanity

[KLIK HIER VOOR HET HELE VERHAAL VAN TON HOOGDUIN](#)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap